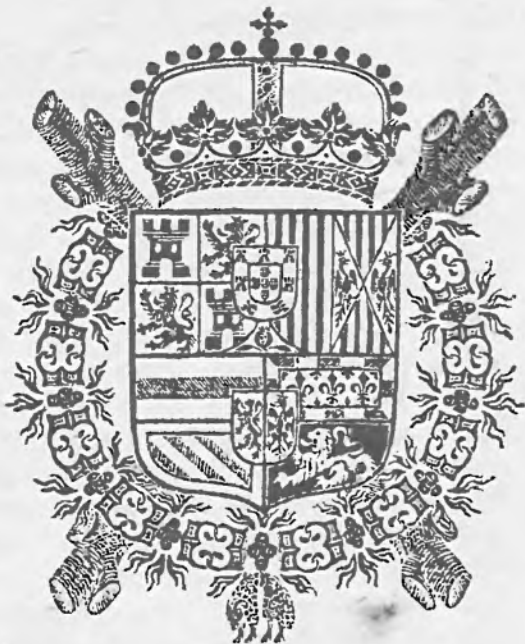

ORDONNANTIE ENDE REGLEMENT

Kaeckende het gheniet vanden vyzdom vande
Chollen / gheacordeert aende Poitieren ende
Inwoonderen deser Stadt Brussel.

TOT BRVSSSEL;
By Huybrecht Anthon / ghestwozen Boeck-drucker
vanden Houe / woonende inden gulden
Arent / by t' Hoff / 1627.

publ. 4. february 1629.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1950

1951

1952

1953

1954

BY DEN CONINCK.

Alsoo d'inghesetene Poirteren/ ende inwoonderen van onse goede Stadt van Brussel van ons in beleeninghe oft pandt-schap aenveert hebben / allen de Thollen/ die ons / onse eruen / oft naercommelinghen tot hunnen laste binnen allen den Landen ende Prouincien van hertwaerts-ouer zijn competerende volghens den beleenbrieff / ende Occroye daer van ghedepescheert opden vrschienden Septembz is duysent sesshondert seuenentwintich / ende dat uoodtich is open aengaende behoorzelijke Ordonnantie te maecken ende te publiceren / by de welcke een peder kennelijck zy hoe ende in wat maniere die voorszreuen Poirteren oft inwoonderen den vyzdom ende exemptie vande selue Thollen / gheduerende de voorszreuen beleeninghe sullen moghen ghenieten / mede dat seer te beduchten is / dat onder het dersel vanden seluen vyzdom verschepte onvryne personen hun vande betaelinghe vande Thollen ons competerende / sullen trachten t'eximeren. SOO IST, dat wy om alle frauden ende bedrogghen dien aengaende te verhueden / hebben by aduise vanden Raede / van Staete ende Financie / met voozgaende deliberatie van onse seer lieue ende seer beminde goede Hope Wedrouwe Isabel Clara Eugenia / byder gratien Godts Infante van Spaignien &c. Ordonneert ende ghestatueert / ordonueren ende statueren midts desen onsen Placcaete d'welck onverbzekelijck gheduerende de voorszreuen

schreuen beleeninge onderhouden ende achtervolcht
sal worden r'ghene hier naer volcht.

I.

Jerst dat van nu voorttaene gheduerende de voort-
schreuen beleeninghe alle lichtinghen van Thol-
len ten regarde vande Ingheseteuen r'zn Poirts-
ren oft allen Inwoonderen vande voortschreuen on-
se Stadt ende Vyphedt van Wyssle buncck-vast
aldact residerende / ende meer als iaer ende dach
domicilie ghehouden hebbende / midtsgaeders ten
opsien van alle hunne coopmanschappen / waeren/
meubelen / beesten / ende andere goederen / r'sn
r'schepe oft opwaghens / kerren / peerden / oft an-
dersints ghelaeden / sullen ophouden ende cesserem/
soo wel die te waeter als te lande ghelegen zijn oft ge-
licht worden / r'zn opden naem van zeeusche Thol-
len / Water-thollen / Landt-thollen / Gheleden /
Peertgelden / Ridder-tholla / Koer-thollen / Deur-
thollen / Wijn-thollen / Wolle-thollen / ende voort-
van alle andere Thollen nu bekend ende opghestelt /
oft die hier naermaels noch bekend oft opghestelt
souden moghen worden binnen dese oft andere onse
Landen van herwaerts-ouere / onder wat naem/
titel / pretext / oft voetsaecke dat het soude moghen
wesen / sonder eenighe specie van Thollen bedacht
oft ombedacht te wederhouden oft excipieren. O-
dinerende ende verbiendeende dien achtervolghens
wel expresselijck aen alle die Tollenaers / Nach-
ters / Collecteurs ende andere dien des soude mo-
ghen aengaen binnen allen den Landen ende Pro-
uincien van herwaerts-ouer / op pene van vyftich
goude

goude Kealen executabel tot crachte van dese ende op
arbitraele correctie / datse vande voorszeyuen inghe-
serene Poirteren oft inwoonderen henne waeren /
coopmanschappen / oft goederen egheenen Thol / oft
Thollen en sullen hebben aff te heyschen oft r'ont-
fanghen / noch doock hun aff-nemen eenighe lasten/
onghelden / oft herkentenissen ter oorsaecke vande sel-
ue Thollen / r'3p opden naem van last-ghelt / verifi-
catie-ghelt / annotatie ghelt / boeck-ghelt / stooptwijn-
sende / oft partpen van zout / rhinde / oft andere com-
meren daer van dependerende / onder wat naem oft
pretext dat het soude moghen wesen / doock niet tegen-
staende datse in persoon by hunne coopmanschappen /
waeren / oft goederen niet present en zijn / oft dat de
selue naer / oft wt Brussel niet ghesonden en worden /
r'appliceren een derde deel vande voorszeyue amen-
de tot onsen proffyte / dander tot proffyte vanden aen-
bzenger / ende het derde tot proffyt vanden exploitteur
ghelyck in den doorsz. beleenbziess ende Octrope bze-
der wtghedrukt staet.

II.

Is nochtans onse meyninghe ende begheerte dat
die Burch-vaste inwoonderen vande voorszeyuen
Stadt ende vyzhent van Brussel egeen Poirteren der
seluer wesende alleen den vyzdom van Thollen en-
de vande onghelden ofte herkentenissen daer van de-
penderende / als bouen sullen ghenieten ten opsien
vande waeren oft goederen die sy vooz hunnen par-
ticulieren stete / ende behoeff van buyten sullen
doen inuuecommen / oft wt de voorszeyuen Stadt
seynen.

Dien

Dien achtervolghens willende de voorszeyuen Poitieren oft inwoonderen den voorszeyuen vrydom ende exemptie behoorelijk ghenieten / sullen schuldich ende ghehouden zijn in persoone te compareren vooz de Werhouderen van Brussel / ende aldaer doen blijcken dat sy zijn Poitieren oft buycks vast binnen de voorszeyuen Stadt oft Wyhent van Brussel hunne residentie zijn houdende / ende meer als iaer ende dach te voozen ghehouden hebben / ende sweeren dat sy den Thol-brief die hun daer op sal verleent worden niet en sullen ghebuycken oft laeten ghebuycken dan alleenelijck vooz goeden hun eyghen toebehoorende / sonder dat daer inne nemandt anders onvry wesende paert oft deel en heeft / oft en sal zijn hebbende / welcken eede ende Thol brief sy schuldich ende ghehouden sullen zijn t'alle iaeren te vernietwen.

IIII.

Bydonnerende ende beuelende / dat die voorszeyuen Poitieren oft inwoonderen hen zijn vindende ter plaetsen daer hen goet wordt ghelaeden / sullen ghehouden zijn in persoone oft by nemandt van hennen tweghen behoorelijk gheinformeert zijnde te compareren op den Thol / te weten ouer t'ghene te Lande comt op den Land-thol / ende ouer t'ghene te water comt op den Water thol / ende aldaer thoonen hunnen Thol-brief / ende verclaren wat inde Baelen / Paken / oft Connen ghelaeden is / inghevalle t'selue eene soorte van Coopmanschappe

ſchappe is: maer zijnde diuerſche ſoorten van Coop-
manſchappen gelaeden in een Bale/Tonne/oft pack
ſullen gheſtaen mid's verclerende int generael de
ſoorte van coopmanſchappen daer inne weſende t'zn
cremerne / ſpde-lakenen/ oft ſpecerne ſonder ghehou-
den te zijne in eenige ſpecificatie van het ghewichte /
quantiteyt / oft weerde van dien / maer ſoo verre den
Coopman niet en is preſent by de ladinge van het
goet / ſoo ſal den Facteur / oft die daer van comiſſie
is hebbende/ghehouden zijn den voorzchreuen Thol-
brieff te rhoonen / ende de declaratie te doen inder
manieren als bouen.

V.

Daerenbouen ſullen die voorzchreuen Poirteren
ende inwoonderen eenighe waeren oft goederen hen
eyghentlijck toebehoozende / ontfanghen hebbende/
ghehouden zijn te compareren vooz den Commis-
ſter voorzchreuen plaetſen daer toe gheſtelt / ende
aende ſelue verclaeren de goeden by hen ontfanghen
deur alſulcken Schipper / oft Doerman / ende dat
de ſelue hen eyghentlijck zijn toebehoozende / ende
dat nremande (onvry weſende) daer inue paert oft
deel en heeft / van welcken verclaeren hun dooz den
voorzchreuen Commis gheleuert ſal worden certi-
ficatie ſonder hunnen coſt oft laſt/ welcken Commis
oock ghehouden ſal weſen de certificatie aende Tols-
lenaers ouer te ſepnden.

VI.

Doozts en ſullen die voorzchreuen Poirteren ende
inwoon-

inwoonderen nyemandt anders hunne Thol-bzie-
uen moghen leenen op pene van te verliefen den
voorzchreuen hunnen vrydom voor d'eerste reyse
den tpdit van eenen Jaere / voor de tweede reyse
van twee Jaeren / ende voor de derde reyse voor
alsyds / ende voordere arbitrale coorrectie.

VII.

Welcke pene oock sal stadt grijpen inghevalle ge-
rhoont can worden dat sy wt crachte vande voor-
schreuen hunne Thol-bzieuen souden hebben vrye
ghemaecte eenighe goederen / waeren / oft coopmans-
schappen hun niet toebehoozende / oft dat sy hunne
Thol-bzieuen permanden hadden betrouwt / die den
seluen hadden misbruyckt / daer voor d'eyghenaers
sullen moeten verantwoorden op de pene als bouen.

VIII.

Ordinerende voorts aende Pachters ende Col-
lecteurs vande voorszreuen Thollen die voorszre-
uen Poirters ende inwoonderen int passeren van
henne goeden ende coopmanschappen met alle rede-
lijckheydt te handelen sonder hen oft henne Fac-
teurs ende Commisfen eenighe onbehoozelijcke quel-
linghs oft molestatie aen te doene / op pene van ar-
bitrale coorrectie.

IX.

Dat sy oockegeene openinghe dan packen / balen /
oft tonnen / daer inne de waeren / coopmanschap-
pen /

pen / oft goederen die booschreuen Poirteren oft in-
woonderen van Wyffel toebehoozende ghelaeden
sullen zijn / en sullen moghen doen / oft oock de sel-
ue goeden doen herweghen / sonder apparentie / sus-
pitie / oft inditie van bedroch / welcke openinghe oft
herweghinghe in sulcken gheballe oock sal gheschie-
den op perncel ende cost vande booschreuen Pach-
ters ende Collecteurs soo verre daer egheen bedroch
en woꝛdt ontdeckt oft beuonden.

Ontbieden daeromme ende beuelen onsen seer lie-
nende ghetrouwen die Hoost-presidenten ende lyp-
den van onsen secreten ende grooren Raeden / Can-
cellier ende lypden van onsen Raede in Brabant /
Gouuerneur President ende lypden van onsen Raede
van Luxembourch / Stadtholder / Causelier
ende lypden van onsen Raede in Gelderlandt / Sou-
uerneur van Limbourch / Valkenbourch / Daelhem /
ende andere onse Landen van Quermaeze / Souuer-
neur Presidenten ende lypden van onsen Raede van
Blaenderen ende Arthois / Groot-bailliu van Hene-
goutwe / ende lypden van onsen Raede te Berghen /
Gouuerneur President ende lypden van onsen Raede
te Raemen / Gouuerneur van Wyffel / Douay ende
Orchies / Bailliu van Doornick ende Doornicks-
sche / onsen Preuoost van Valencyn / Schoutere van
Mechelen / ende allen anderen onsen Rechteren / Ju-
sticieren ende Officieren / hunne Stedehouderen /
ende elcken van hun besondere dien dit aengaen sal /
dat sy dese onse Ordonnantie doen registreren ende
publiceren elck binnen de limiten van zijne iurisdic-
tie ende Offitie / ende beuelen allen ende eenen pege-
lijcken

lijcken onuerbzekelijck t'onderhouden ende obserue-
ren alle dese poincten ende articulen daer inne begre-
pen naer hunne vozme ende inhouden / procederende
ende doende procedereren teghens de ontercreders ende
ongehoozfacme by errecutie vande penen ende amen-
den bouen gheroert / sonder eenighe gunste dissimula-
tie oft verdach / des te doene met dieffer aencleef-
gheuen wy hantlieden volcommen macht / authori-
teyt ende sunderling beuel / ontbieden ende beuelen
allen ende eenen pegelijcken dat zy hun t'selue doen-
de ernstelijck verstaen ende obedieren. Gedaen tot
Bzuffele den achtienden dach der maent van Sep-
tember / 1627. Do. Vt.

A. ISABEL,

CL. d'Ognies.

R. Comte de Warfuzé.

F. v. Kinschoot.

IB. Maes.

I. van Male.

PRIVILEGE.

SA Maieſté ce que dict est conſideré, inclinant fauorablement a la ſupplication & requeſte de Hubert Anrhoine dict Velpius Suppliant, luy à octroyé, permis, & accordé, octroye, permet, & accorde de grace eſpeciale par ces preſentes qu'il puiſt & pourra ſeul a l'excluſion de tous autres Imprimer, toutes Ordonnances, Edicts, Statutz & Placcartz, qu'au nom de ſadiete Maieſté ſeront edictez, ſtatuez, & publiez, en la forme, & ſelon le ſtil & langage qu'on les depeſcera, & iceulx vendre & diſtribuer, ou faire vendre & diſtribuer en, & par toutes les Prouinces & pays de pardeça de l'obeyſſance de ſadiete Maieſté, en ſe reglant, ſuyuant les Ordonnances dreſſees ou a dreſſer ſur le fait de l'Imprimerie. Defendant & interdisant ſadiete Maieſté bien expreſſement par ceſtes a tous Imprimeurs, Libraires, & autres qu'elz qu'ilz ſoient, de n'imprimer ou contrefaire leſdictes Ordonnances, ſtatuez, edictez, & placcartz, ni ailleurs imprimez ou contrefaitz, apporter, vendre ou diſtribuer es pays de pardeça ſans l'adueu & conſentement dudict Suppliant, ſoit en vertu de quelque Priuilege ou conſentement particulier qu'ilz ont ou pourront auoir des Gouverneurs, Conſaulx, Prouinciaulx, Mageſtratz, ou d'autres qu'elz qu'ilz ſoient, a paine de conſiſcation & perte des exemplaires, & pardeſſus ce de trois florins carolus d'amende pour chacun exemplaire qui ſera eſté imprimé ou vendu, applicable la moictie au prouffi & de ſadiete Maieſté, & l'autre moictie audict Suppliant. Si ordonne ſadiete Maieſté aux Chef, Preſidens & gens de ſes Priués, & grand Conſeilz, Proſidens & gens de ſes Conſaulx prouinciaulx de Luxembourg, Flandres, Artois, & Namur, grand Bailli de Haynnau, gens de ſon Conſeil a Mons, Gouverneur de Lille, Douay & Orchies, Bailly de Tournay & Tourneſiz, Preuoſt le Comte a Valenciennes, Eſcouterre de Malines, & a tous autres ſes Juſticiers, Officiers, & ſubiectz qu'il appartiendra, Enſemble a tous Imprimeurs & libraires reſidens ſonbz ſon obeyſſance de ſelon ce eulx rigler & conduire ſans aulcune difficulté, car ſon plaſir eſt tel. Fait a Bruxelles ſonbz le Cachet ſecret de ſadiete Maieſté, cy mis, le nouf-ieſme iour du mois d'Aouſt, mil ſix cent Vingt & cinq. Ma. Vt.

E. DE BERTI,

Et au Conſeil de Brabant, ſigné de VViſte.

